

Meerkeuzevragen

Schrijf alleen de hoofdletter van het goede antwoord op.

Politiek en beleid

tekst 1

Eigen verantwoordelijkheid in werken en leren

Als ... geloven wij in eigen verantwoordelijkheid van onze inwoners. Dat vinden we belangrijk in alle aspecten van het leven, maar vooral bij werken en leren. Iedereen moet aan het werk. Waar dat niet vanzelf gaat verwachten we voldoende eigen inzet voor omscholing en re-integratie.

bron: de website van een politieke partij

Lees tekst 1.

- 1p 1 Wat moet op de puntjes in tekst 1 worden ingevuld?
- A christendemocraten
 - B liberalen
 - C nationalisten
 - D sociaaldemocraten

tekst 2

Wijziging in abortuswetgeving: vijf dagen bedenktijd vervalt

De eerste grote wijziging van de abortuswetgeving in veertig jaar is een feit. De Eerste Kamer stemt in met het schrappen van de verplichte vijf dagen bedenktijd¹). Die bedenktijd was destijds het compromis tussen VVD en CDA waarmee abortus werd gelegaliseerd.

57 senatoren stemden voor, 17 tegen. Het gaat om een wetsvoorstel dat werd ingediend door oud-D66-Kamerlid Pia Dijkstra.

noot 1 De verplichte vijf dagen bedenktijd is een periode van vijf dagen die zwangere vrouwen na een gesprek met een arts verplicht moeten wachten, totdat ze een abortus mogen laten uitvoeren.

bron: volkskrant.nl van 21 juni 2022

Lees tekst 2.

- 2p **2** Hieronder staan vier uitspraken naar aanleiding van tekst 2.
- 1 76 senatoren waren tijdens de stemming afwezig of onthielden zich van stemming.
 - 2 De Eerste Kamer heeft haar uitvoerende macht uitgeoefend.
 - 3 De Tweede Kamer moet nog stemmen over het wetsvoorstel.
 - 4 Kamerlid Pia Dijkstra zat tijdens het indienen van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer.
- Geef per uitspraak aan of die juist of onjuist is.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan met juist of onjuist.
- 1 = ...
2 = ...
3 = ...
4 = ...

Zie tekst 2.

- 1p **3** Waarom is de aanpassing van de abortuswet progressief?
- A omdat de overheid een actieve rol speelt in de aanpassing
 - B omdat de traditionele norm dat abortus legaal is, blijft bestaan
 - C omdat door de aanpassing wordt opgekomen voor de zwakkeren in de samenleving
 - D omdat zwangere vrouwen meer persoonlijke vrijheid krijgen

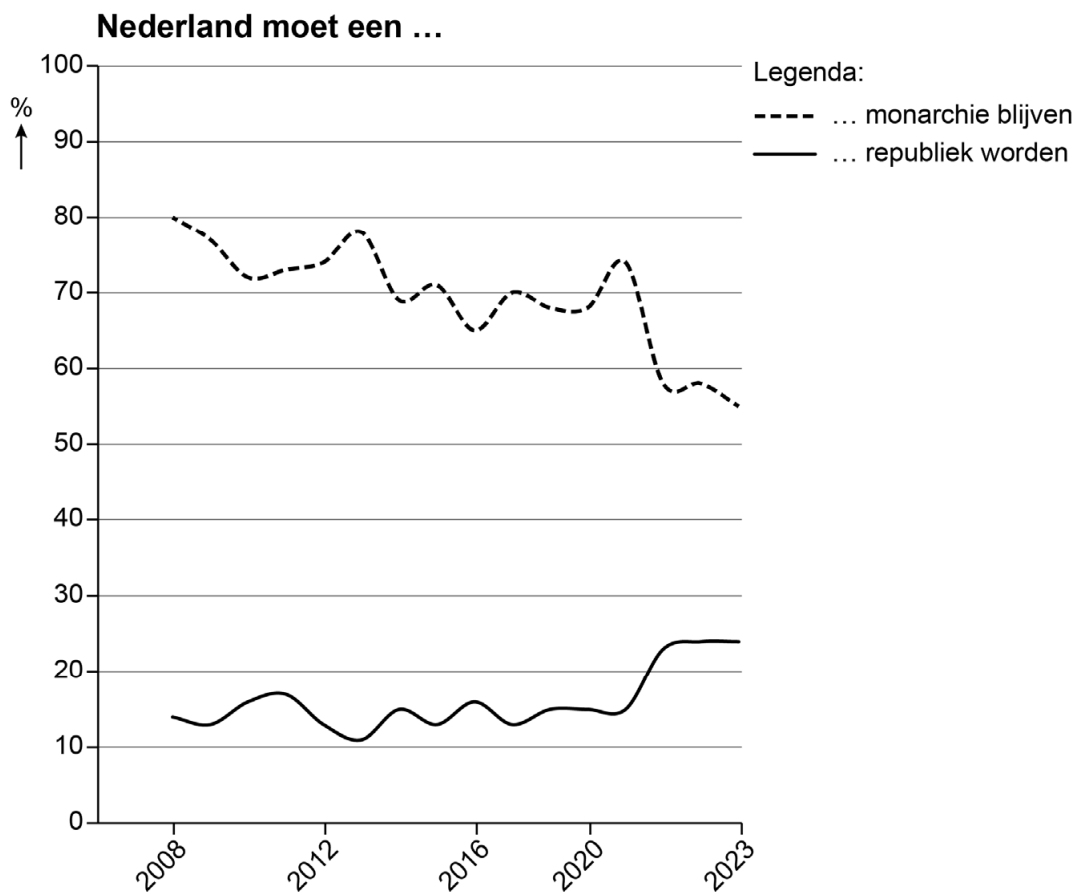
Zie tekst 2.

- 1p **4** Hieronder staan zes politieke partijen.
- 1 ChristenUnie
 - 2 GroenLinks
 - 3 Partij voor de Dieren
 - 4 PvdA
 - 5 SGP
 - 6 Volt
- Welke **twee** politieke partijen zullen **tegen** het wetsvoorstel gestemd hebben? Kies **twee** nummers uit bovenstaand rijtje.

Zie tekst 2.

- 1p **5** Het proces van politieke besluitvorming verloopt in een aantal fasen. Welke fase is net afgerond in tekst 2?
- A fase 1: agendavorming
 - B fase 2: beleidsvoorbereiding
 - C fase 3: beleidsbepaling
 - D fase 4: beleidsuitvoering

afbeelding 1

bron: Stichting Cito - Ipsos, 2023

Bekijk afbeelding 1.

1p 6

Vergelijk het jaar 2023 met het jaar 2008.

Waaraan geven in 2023 meer Nederlanders de voorkeur, in vergelijking met 2008?

aan

- A een gekozen president
- B een meerderheidsstelsel
- C een stelsel van evenredige vertegenwoordiging
- D koningschap

tekst 3

Mogelijk tientallen doden in Kazachse stad Almaty

Militairen hebben opnieuw het vuur geopend op demonstranten in het centrum van Almaty, de grootste stad van Kazachstan, meldt het Russische persbureau TASS.

Het leger riep met luidsprekers op dat het centrale plein moest worden verlaten en waarschuwde dat er geschoten zou worden. Volgens ooggetuigen zijn er nieuwe gewonden en doden gevallen.

Wat er zich precies in het land afspeelt, is moeilijk vast te stellen. Het internet is lang uitgeschakeld geweest. De site van het staatspersbureau Kazinform is weer bereikbaar.

bron: nos.nl van 6 januari 2022

Lees tekst 3.

- 2p 7 Een dictatuur heeft een aantal kenmerken.
→ Noem een kenmerk van een dictatuur dat te herkennen is in tekst 3.
→ Noem ook een **ander** kenmerk van een dictatuur.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
Een kenmerk van een dictatuur uit de tekst: ...
Een ander kenmerk van een dictatuur: ...

tekst 4

Klacht indienen bij ...

Als er sprake is van een probleem tussen u en de overheid en u vindt dat u onbehoorlijk behandeld bent door een overheidsinstantie, heeft u het recht ... te vragen om een onderzoek in te stellen naar het gedrag van de betreffende overheidsinstantie.

bron: brabant.nl van mei 2023

Lees tekst 4.

- 1p 8 Op de puntjes in tekst 4 moet een officiële onafhankelijke organisatie worden ingevuld die burgers helpt als zij problemen hebben met de overheid.
Wat moet er op de puntjes in tekst 4 worden ingevuld?
A de Nationale ombudsman
B de Provinciale Staten
C de Tweede Kamer
D het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

tekst 5

Partijen willen stevig optreden tegen misstanden

Partijen in de Tweede Kamer roepen landbouwminister Piet Adema op te voorkomen dat er nieuwe misstanden plaatsvinden in slachterijen en bij veetransporten. Tijdens het vragenuurtje moest de minister reageren op de uitzending hierover van EenVandaag.

In die uitzending van EenVandaag van vorige week kwam naar voren dat dierenartsen en inspecteurs van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) actief worden tegengewerkt als ze misstanden proberen aan te pakken. Ondanks eerdere beloftes van voorgangers van Adema komt dit nog steeds voor.

bron: nieuweoogst.nl van 11 april 2023

Lees tekst 5.

- 2p 9 EenVandaag is een televisieprogramma dat zich bezighoudt met achtergronden van het nieuws. Media zoals EenVandaag hebben een aantal functies die van belang zijn voor een democratie. Een zo'n functie is de informatiefunctie.
- Noem een **andere** functie voor de democratie die EenVandaag volgens tekst 5 heeft vervuld.
 - Leg vervolgens uit hoe uit de tekst blijkt dat EenVandaag deze functie heeft vervuld.
- Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.*
De functie die EenVandaag heeft vervuld, is de ... ,
want uit tekst 5 blijkt

tekst 6

Wetsvoorstel vaste huurcontracten

De Kamerleden Nijboer (PvdA) en Grinwis (ChristenUnie) willen tijdelijke huurcontracten voor zelfstandige woonruimte afschaffen. In hun wetsvoorstel zijn zulke contracten alleen in specifieke gevallen nog toegestaan.

De uitbreiding van de mogelijkheden voor tijdelijke huurcontracten in 2016 heeft niet de bedoelde effecten gehad volgens Nijboer. Zo is het aanbod van huurwoningen niet gegroeid en leven huurders met tijdelijke contracten in grote onzekerheid. Daarnaast krijgen nieuwe huurders vaak een forse huurverhoging. "Bestaanszekerheid bieden is een opdracht van sociaaldemocraten", zegt Kamerlid Bushoff (PvdA), "en een dak boven je hoofd is een belangrijk aspect daarvan".

bron: tweedekamer.nl van 11 april 2023

Lees tekst 6.

- 1p 10 Van welk recht maken de Kamerleden Nijboer en Grinwis gebruik?
- A budgetrecht
 - B recht om moties in te dienen
 - C recht van amendement
 - D recht van initiatief

Zie tekst 6.

- 2p 11 Leg uit dat het wetsvoorstel uit tekst 6 past bij een uitgangspunt van de sociaaldemocratische stroming.
- Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.*
- Het wetsvoorstel past bij het volgende uitgangspunt van de sociaaldemocratische stroming: ... (vul uitgangspunt in)
- Het wetsvoorstel past hierbij, want ...

tekst 7

Grondwetswijziging

Bij een grondwetswijziging geldt een extra zware procedure. Het parlement moet er twee keer een beslissing over nemen, in zowel de Tweede als de Eerste Kamer. In de tweede ronde, moet bovendien een tweederde-meerderheid instemmen met de wijziging.

bron: tweedekamer.nl van 30 maart 2022

Lees tekst 7.

- 1p 12 Hoeveel Tweede Kamerleden moeten in de tweede ronde minimaal met een grondwetswijziging instemmen om de wijziging door te laten gaan?
- A 51
 - B 67
 - C 76
 - D 100

tekst 8

God zette Adam in het paradijs met de opdracht om deze mooie hof te bouwen en te bewaren (Genesis 2). Duizenden jaren later geldt deze opdracht nog steeds. Iedereen moet duurzaam en verantwoord omgaan met schaarse grondstoffen, energie, gezonde lucht, schoon water en vruchtbare bodem. SGP-jongeren vindt het belangrijk dat het bedrijfsleven, de overheid en de burgers samen optrekken om dit ideaal te verwezenlijken.

bron: sgpj.nl

Lees tekst 8.

- 1p 13 Welk uitgangspunt van de christendemocratische stroming is te herkennen in de opdracht in tekst 8?
- A eigen verantwoordelijkheid
 - B naastenliefde
 - C rentmeesterschap

tekst 9

NCV¹⁾ pleit voor meer vergoeding dieetkosten

Maar liefst 21.000 mensen ondertekenden de in december gestarte petitie van de NCV voor een vergoeding van de kosten van het glutenvrij dieet. Het is de NCV al jaren een doorn in het oog dat mensen met coeliakie voor een groot deel de extra kosten voor hun ziekte moeten opbrengen. Het is onrechtvaardig en niet uit te leggen, vindt de NCV, dat mensen die levenslang noodzakelijkerwijs een strikt dieet moeten volgen zoveel extra moeten betalen. “Met de ruim 20.000 handtekeningen gaan we bij het verantwoordelijke ministerie pleiten voor een rechtvaardige vergoeding”, aldus NCV-directeur Floris van Overveld.

noot 1 De NCV is een belangengroep voor mensen met coeliakie, een medische aandoening waardoor men ziek wordt van het eten van gluten.

bron: Glutenvrij Magazine van maart 2023

Lees tekst 9.

2p 14 De NCV is een belangengroep. Een kenmerk van belangengroepen is dat ze bepaalde belangen nastreven.

→ Noem een **ander** kenmerk van belangengroepen en geef aan dat uit tekst 9 blijkt dat de NCV daaraan voldoet.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

Ander kenmerk: ...

De NCV voldoet daaraan, want uit tekst 9 blijkt ...

tekst 10

Akkoord EU-ministers over wet tegen wereldwijde ontbossing

De EU-klimaatministers hebben in Luxemburg een akkoord bereikt over een eerste Europese bossenwet. Doel van de wet is het minimaliseren van ontbossing in de wereld en van de verschraling¹⁾ van bosgebieden

noot 1 verschraling = verdroging, achteruitgang

bron: europa-nu.nl van 28 juni 2022

Lees tekst 10.

- 2p 15 Hieronder staan drie Europese instellingen:
- 1 de Europese Commissie
 - 2 de Raad van de Europese Unie
 - 3 het Europees Parlement
- Welke instelling van de Europese Unie heeft een akkoord bereikt over een eerste Europese bossenwet?
- Welke instelling is verantwoordelijk geweest voor het opstellen van het wetsvoorstel uit tekst 10?
- Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.*
akkoord bereikt over de bossenwet: ... (vul nummer in)
wetsvoorstel opgesteld: ... (vul nummer in)
- 2p 16 Hieronder staan vier uitspraken over de gemeente.
- 1 De burgemeester is de voorzitter van de gemeenteraad.
 - 2 De gemeente geeft paspoorten uit aan de inwoners.
 - 3 De gemeente kan de inwoners verplichten belasting te betalen.
 - 4 Het college van B en W moet de gemeenteraad controleren.
- Geef per uitspraak aan of deze juist of onjuist is.
- Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.*
- 1 = ...
2 = ...
3 = ...
4 = ...
- 1p 17 In een gemeenteraad zitten coalitiepartijen.
Wat zijn coalitiepartijen in een gemeenteraad?
- A partijen die ook in de Tweede Kamer zitten
 - B partijen die in de Gedeputeerde Staten zitten
 - C partijen die samen in het college van B en W zitten
 - D partijen die tot dezelfde politieke stroming behoren